

звіти [2, с. 357]. У системі ж управлінського обліку інформація про витрати виробництва розчленовується за об'єктами калькуляції, елементами витрат, тут визначаються їхні відхилення від нормативів, вони оперативно аналізуються, зрештою визначається собівартість одиниці продукції за кожним видом.

Сучасні дослідники складовою системи управлінського обліку виділяють стратегічний управлінський облік як важливу проміжну ланку між обліковою системою підприємства і системою стратегічного менеджменту, формалізуючи інформаційні запити стратегічного характеру в систему показників стратегічної управлінської звітності для прийняття відповідних рішень [1, с. 312; 3, с. 27-36].

Визначити чіткий порядок організації управлінського обліку на кожному підприємстві практично неможливо, однак можна виділити ряд факторів, які впливають на його побудову, та деякі загальні принципи організації обліку для управлінських потреб. Адже Законом України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” передбачено, що підприємство може самостійно розробляти систему і форми управлінського обліку, звітності і контролю господарських операцій. Класифікація витрат повинна цілком і повністю підпорядковуватись завданням управлінського обліку. Виходячи з цього, в управлінському обліку витрати доцільно класифікувати за ознаками: стадіями кругообігу засобів (постачання, виробництво, збут); структурою (економічними елементами, статтями); відношенням до технологічного процесу; способом включення в собівартість продукції; відношенням до обсягу виробленої продукції; місцями виникнення і центрами відповідальності; часом виникнення і включення в собівартість продукції; можливістю встановлення нормативів.

Література

1. Бруханський Р. Ф. Поняття стратегічного управлінського обліку // Інноваційна економіка. – 2014. – № 4. – С. 310-313.
2. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Р. Ф. Бруханський, О. П. Сकिрпан. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 444 с.
3. Бруханський Р. Ф. Побудова методики стратегічного управлінського обліку на підприємствах / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 9. – С. 27–36.
4. Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства / П.Р. Пуцентейло // Сталий розвиток економіки. – 2015 – № 1 (26). – С. 168–174.

Ліана Сало

Тернопільський національний економічний університет

БАНКРУТСТВО І САНАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Кожне підприємство, що функціонує на ринку, незалежно від форми власності, організаційно-правового статусу господарювання та виду діяльності, потребує фахівців бухгалтерського обліку. Сучасний бухгалтер має володіти не лише теоретичними знаннями, а й практичними вміннями та навиками, при чому не лише обліку діяльності підприємства, а й аналізу, тобто бути бухгалтером-аналітиком. Потребує кожен господарюючий суб'єкт обліково-аналітичної роботи бухгалтера у процесі припинення діяльності підприємства та відновлення його платоспроможності, якщо це є можливим.

Нині в Україні є досить часте явище, нездатності підприємства вести свою діяльність не говорячи уже про здобуття якогось прибутку від її ведення. Це підвищило тенденцію фінансової неспроможності підприємств. Наслідком цього є збільшення кредиторської і дебіторської заборгованості. У ринковій економіці, такий

стан речей є нормальним явищем. Із кожних 100 новостворених підприємств, тільки 20-30 залишається на ринку.

Банкрутство підприємств – це наслідок глибокої фінансової кризи. Під фінансовою кризою розуміють фазу розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей впливу його керівництва на фінансові відносини. Під поняттям „криза” розуміють загрозу неплатоспроможності та банкрутства підприємства, діяльність його в неприбутковій зоні або брак у фірми потенціалу для успішного функціонування. Фактори, які можуть зумовити фінансову кризу на підприємстві, заведено поділяти на зовнішні та внутрішні.

Виділяють такі види криз: стратегічна криза (коли на підприємстві зруйновано виробничий потенціал та бракує довгострокових факторів успіху); криза прибутковості (перманентні збитки „з’їдають” власний капітал і це призводить до незадовільної структури балансу); криза ліквідності (коли підприємство є неплатоспроможним або існує реальна загроза втрати платоспроможності).

Між різними видами кризи існують тісні причинно-наслідкові зв’язки: стратегічна криза спричиняє кризу прибутковості, яка, у свою чергу, призводить до втрати підприємством ліквідності. Закономірним результатом розвитку симптомів фінансової кризи є надмірна кредиторська заборгованість, неплатоспроможність та банкрутство підприємства.

Санація – це система заходів, здійснюваних під час провадження справи про банкрутство, що спрямовані на запобігання визнання боржника банкрутом та його ліквідації. Вона здійснюється шляхом кредитування підприємства, його реорганізації, реструктуризації боргів і капіталу, зміни виробничої структури. В результаті санації має бути досягнуто фінансове оздоровлення боржника і задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів.

Серед заходів відновлення платоспроможності боржника, що відображаються в плані санації, можуть бути реструктуризація підприємства, репрофілювання виробництва і відмова від збиткових виробництв, відстрочка або/та розстрочка платежів, списання боргів, продаж частини майна, ліквідація дебіторської заборгованості, зобов’язання інвестора про погашення боргу боржника або його частини, продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу тощо. Інвестори можуть набувати прав власності на майно боржника за умови виконання ними зобов’язань згідно з планом санації. Якщо комітет кредиторів схвалив план санації, то останній подається на затвердження арбітражного суду. В іншому разі комітет кредиторів звертається до арбітражного суду з клопотанням про призначення другого керуючого санацією або ж про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури. При затвердженні арбітражним судом плану санації керуючий санацією здійснює передбачені планом заходи. За умови їх практичної реалізації він складає звіт і подає його на затвердження в арбітражний суд. Таке затвердження є підставою для винесення вказаним судом ухвали про припинення провадження у справі про банкрутство.

На основі викладеного можна зробити висновок, що вітчизняне законодавство про банкрутство, як і законодавство ряду розвинутих країн, надає пріоритетність санації над ліквідацією підприємства. І це не випадково. Для кредиторів найчастіше не вигідно закінчувати справу про банкрутство ліквідацією боржника. З міжнародної практики відомо, що кошти, отримані в результаті ліквідації підприємства-боржника, коливаються переважно в межах 30 % від вимог кредиторів. Отже, є велика ймовірність того, що такі вимоги можуть бути далеко не повністю або ж цілком не задоволені. І це підтверджується вітчизняною дійсністю, коли за останні роки кошти від ліквідації підприємств-банкрутів покривали лише 1,5-2% їх боргових зобов’язань.

Література

1. Багацька К.В. Економіко-правовий зміст поняття санація // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2004. – Вип.19.
2. Благун І., Копчак Ю. Проблеми неплатоспроможності та банкрутства підприємств в економіці України // Економіст. – 2004. – №9.
3. Закон України „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” // Голос України. – 1999. – 30 липня.
4. Орлов О.О., Залогіна К.І. Експрес-діагностика банкрутства на основі даних бухгалтерської звітності за новими Національними стандартами України // Вісник Технологічного університету Поділля. – 2000. – №2.
5. Ситник Л.С. Організаційно-економічний механізм антикризового управління підприємством. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2000. – 504 с.
6. Коваленко М.А., Лобанова Н.В. Оцінка ефективності санації підприємств // Фінанси України. – 2005. – №3.

Кемал Селдиев

*Харьковский национальный технический университет
сельского хозяйства имени Петра Василенка*

ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ВНУТРЕННЕГО РЫНКА МОЛОКА УКРАИНЫ

На современном этапе реформирования экономики Украины недостаточно решенным вопросом остается поиск путей эффективного развития рыночного хозяйства с целью регулирования объемов производства продукции и его сбыта. Особенно остро эта проблема сказывается на функционировании продовольственного рынка, уровень развития которого влияет на обеспеченность населения продуктами питания и социально-экономическое состояние государства. Сокращение объемов производства молока и уменьшения его поступления на перерабатывающие предприятия обуславливают снижение объемов и эффективности производства молочных продуктов, ухудшение обеспеченности ими населения отдельных регионов и страны в целом, что негативно сказывается на уровне продовольственной безопасности государства.

В совокупности различных видов рынка важное место занимает рынок молока и молочной продукции – система товарно-денежных отношений между производителями сырья (молока) и конечной продукции (продуктов его переработки) и его потребителем, благодаря которой путем осуществления актов купли-продажи реализуется право на собственность товаров, характерных для данного рынка.

Функционирование рынка молока и молочной продукции зависит от количества и распределения производимого сырья и конечной продукции, доходов и потребностей потребителей.

В процессе осуществления актов купли-продажи производители молока и продуктов его переработки и конечные потребители вступают в рыночные отношения. Субъектами таких отношений являются сельскохозяйственные предприятия всех форм собственности, личные подсобные хозяйства населения, предприятия системы заготовки, хранения, переработки и реализации продукции, ее конечный потребитель, которые, вступая в товарообмен, формируют оптовые и розничные рынки молока и молочной продукции.

Сложившаяся ситуация в молочном скотоводстве, сказывается на функционировании молокоперерабатывающих предприятий. В течение 1999-2014 гг